

ÚJKOR – ÚJ KOR? tartalom

Újkor – Új Kor?

Kontinuitás és periódusok, ismétlődő történelmi mintázatok és egyedi fordulópontok a társadalom-, gazdaság- és hadtörténelem szemszögéből

„Nagyon hasznos, ha kérdéseket tesz fel az ember, de nagyon veszélyes, ha válaszol is rájuk” – mondja Marc Bloch mestere, Charles Seignobos, a neves francia historiográfus. A fenti kijelentés első felére reflektálva a Károli Gáspár Református Egyetem Történelemtudományi Doktori Iskolájának IV. éves hallgatói által szervezett konferencia is kérdésfelvetésekre vállalkozott. A következő kérdésekre kívántak a konferencia szervezői és résztvevői válaszokat találni: érdemes-e korszakhatárokat felállítanunk újkori és jelenkori történelmünket vizsgálva, vagy talán akkor járunk el helyesen, ha folyamatként írjuk le azt, ami egy esemény egy másiktól történő okozati kifejlését mutatja? Ez a történész választása, ahogy az is, mit kezd egyedi sorsfordító eseményekkel, melyek szintúgy befolyásoló tényezők, és képes-e rámutatni azokra az indirekt hatásokra, melyek 200 vagy 300 évvel a fókuszba helyezett probléma előtt történtek. Sőt, a történelem rekonstruálása során el kell döntenie azt is, lehet-e érvényesen következtetéseket levonni egy partikuláris részletkérdés boncolgatásával.

A konferencia másik sarkalatos vizsgálati kérdésköre az egyén és társadalom viszonya volt. Az egyén vagy akár egy intézmény egyszerre formálója és eleme a történelmi folyamatoknak, esetleg elszenvedője világtörténelmi tendenciáknak. A 18. századtól gyarmatbirodalmakra támaszkodó, egyre inkább globalizálódó Atlanti-partvidékhez felzárkózni igyekvő közép-kelet-európai régió, az elmúlt 250-300 év során sajátos társadalmi-gazdasági struktúrákat ajánlott fel az individuum számára, hogy különböző modernizációs törekvéseit kövesse.

Lehetséges harmadik fókuszpontként a 18. század óta egyre-másra felmerülő gazdasági, társadalmi krízisek, háborúk, megtorpanásra készítő hatásainak vizsgálata, és ezen válság-periódusok nyomán bekövetkező változások feltárása, valamint Magyarország nemzetközi konfliktusokban betöltött szerepe került előtérbe.

A konferencián a Károli Gáspár Református Egyetem Történelemtudományi Doktori Iskolájának doktoranduszai kutatási eredményeik bemutatásával próbát tehettek a fenti dilemmák megválaszolására, elsősorban a kora-újkortól a jelenkori történelmi problémáig

terjedő spektrum vizsgálatával.

A konferencia 2021. január 22-én került megrendezésre.

A konferenciát szervezték: Juhász Eszter, Ambrózy Gábor

A szekciókat vezették: Prof. Dr. Hermann Róbert DSc (Művelődéstörténeti szekció, Intézménytörténet és közigazgatás szekció), Prof. Dr. Horváth Miklós DSc (Hadtörténet szekció), Prof. Dr. habil. Nagy Mariann PhD (Társadalomtörténet szekció)

Előszó

1. Prof. Dr. Horváth Miklós előszava

Művelődéstörténet

1. Ambrózy Gábor: Az antijozefinista Batthyányak – Batthyány József és Batthyány Tivadar röpiratai az 1780-as évek politikai irodalmának tükrében
2. Zsidai Réka: A locke-i és a rousseau-i nevelési elvek a gyakorlatban: Festetics László (1785–1846) neveltetése a felvilágosodás szellemében és a mai oktatást szabályozó dokumentumok tükrében

Intézménytörténet és közigazgatás

1. Lőrinczi Dénes: Adalékok Sepsiszentgyörgy rendvédelméhez (1877–1913)
2. Pap István: A Magyar-Olasz Bank Részvénytársaság születése – 1920

Hadtörténet

1. Keserű Norbert: Egressy Gábor kormánybiztosi tevékenysége az 1848-1849-es forradalomban és szabadságharcban
2. Mati Márton: A Magyar Vöröskereszt Misszió szerepe a szibériai hadifoglyok hazaszállításában
3. Vendriczki Róbert: Kémjátszma Vietnamban – A vietnami magyar misszió a Pax rezidentúra forrásainak tükrében

Társadalomtörténet

1. Segesdi Gergő: A köztársasági kérdés a magyar politikai közbeszédben 1918 és 1928 között

2. Juhász Eszter: Egy lehetetlen katolikus egyházközösség a főváros szívében – A budapesti Szent Rita plébánia alapításának (1945-1952) története
3. Madácsy Tamás: A Magyar Demokrata Fórum Zala megyei szervezeteinek megjelenése a helyi nyilvánosságban, 1988-1989

Absztraktok

Abstracts

A kötet lektorai

Impresszum